

Ágoston Pribilla Valéria

∴ Városi Könyvtár, Szabadka
∴ pribillavaleria@gmail.com

KÖNYVRE HANGOLVA

Tuned to Books

A szabadkai Városi Könyvtár 2011-ben szabadkai művészeket kért fel könyves művek, művészkönyvek megalkotására, amelyek sajátos vizuális látásmód és alkotói hozzáállás révén a könyvet mint inspirációs tárgyat élve meg, a könyvről való gondolkodás izgalmas művészi megfogalmazásai lehetnek.

A felkérésre szép számban jelentkeztek alkotók, s az ilyen indíttatásból született alkotásokból készült *Könyv, de másként!* című kiállítást 2011. október 13-án, a Városi Könyvtár napján mutattuk be. Már ekkor feltett szándékunk volt ennek a témának a folytatása, s Torok Melindával és Sagmeister Peity Laurával egy kötetlen beszélgetés és izgalmas együttgondolkodás során fogalmazódott meg az ötlet, hogy ők ketten nagyon szívesen bekapcsolódnának a következő „körbe” is. Így jött létre ez a kiállítás, amely először a Magyar Tannyelvű Tanítóképző Karon egy tudományos konferencia kísérő rendezvényeként, majd október 12-én a szabadkai Városi Könyvtárban a könyvtár napi rendezvény keretében került bemutatásra.

A könyv az emberi tudás áthagyományozásának változataként, gazdag kultúrtörténeti jelentőségénél, asszociációs erejénél fogva izgalmas kihívást jelentett a művészek számára még a múlt század hatvanas–hetvenes éveiben, létrehozva egy új képzőművészeti kifejezési formát, a művészkönyvet és a könyves műveket. Ezen alkotások a könyv mediális, illetve nyelvi kifejezésbeli lehetőségeit kutatják, miközben a könyvet megidéző gesztus ugyan tetten érhető, de a könyv kiváltotta ihlet izgalmas tárgyasulása figyelhető meg, ahogyan a művészi beavatkozások során a könyvek egy része könyv funkciójában megszűnik, megsemmisül és immár az új létrehozott mű maga válik fontossá.

A klasszikus értelemben vett művészkönyvek mellett többféle művet sorolnak e műfajhoz, ide tartoznak a könyvillusztrációk, a könyv alapú objektek, könyvszobrok, olyan könyves művek, melyek kiinduló elemei az olvasható könyvek, de végső formájukban már nem működnek, vagy egészen más olvasat révén.

Guy Bleus könyvművész szerint „míg a legtöbb könyv elsősorban valami önmagán kívüli dologról szól, addig a legtöbb művészetkönyv önmagáról”.

Sagmeister Peity Laura és Torok Melinda művészkönyvei időről időre feltörő, intellektuális és emocionális aranytartalék termékei, hiszen esetükben ez egy huzamosabb ideje tartó folyamat, és ha nem is mindig látványosan, de állandóan ott munkál a háttérben. Művészkönyveik egy sajátos párbeszédet modelleznek művész és tárgya, tárgy és befogadó között.

A könyvhöz tapadó kulturális képzetársítások olyan terepet biztosítanak számukra, ahol sziporkáztathatják ötleteiket, és valljuk be, nincs az a művész, aki nem játszana örömmel az anyaggal, festő a színnel, szobrász a formával, költő a nyelvvel.

Könyves műveik, művészkönyveik az izgalmas beavatkozások, átszabások, hajtogatások, begyűrések, kivágások, festések, ragasztások, belerajzolások, fércelések során ugyan reflektálnak a könyvre, de már önmagukról vallanak, ugyanakkor ezek az alkotások sajátos festői világukba ágyazottságukról is szólnak, hiszen a festményeiken tetten érhető témák visszaköszönnek a ragasztott könyvlapokon, a Moleskine, a legendás, egy életérzést megfogalmazó notesz kihajtható lapjairól, amelyet nagy művészelődök használtak, Van Gogh, Picasso.

Végezetül elmondhatjuk, hogy mind a hozott anyagból, mind a saját maguk által készített könyves művek, művészkönyvek sajátos titoktartó edényként, önálló artikulált nyelvezetet formálnak és megújuló művészi energiák mentén az új testet és gondolatot öltött könyves művekre, művészkönyvekre hangolnak...